

de lectura *-ura* per *-era* (probablement la sigla *r* que pot designar tant *ur* com *er*). Cert que *Vedera* ja consta uns 60 anys abans, però com que és sempre en docs. parlant de l'abadia, és possible que la influència del sinònim *Bad(i)ella* hi cooperés.

Deu ser ben casual la semblança amb el nom d'un poble *Bedeille* de l'Arieja (p. Ste. Croix de Volvestre). I també la paronímia amb *La Baells* i *l'Esdabella*, per més que siguin llocs veïns, però de tots tres hem donat (s. v.) etimologies assegurades i inconciliables amb la d'aquest.

BADENES

Pla de Badenes val., a Llutxent (xxx, 177.20). En general és NP: ben conegut el poeta F. *Badenes* Dalmau (BDLC I, 44); també sembla venir de NP en un doc. de 1584, de l'arxiu municipal de Xodos (xxix, 95.21): «afronta ab Gieroní *Vadenes*». Com a cognom el trobo a Lluçena (BDLC xii, 295), a Tales (xxix, 183.9); i dos a Sueca (xxx, 23.8). Del mateix origen àrabic que el cast. *badén* (DECH I, 451b), àr. *batn* (vulg. *batén*) pròpiament 'ventre' aplicat també a mènes de sots, en particular 'llit sec d'una rambla'. Probablement s'hi sumaria el mot que ha donat el cast. *badina* (veg. DECH): al peu de la vila de Lluçena hi ha *La Badina*, designant una gorga del riu, on es banyen els habitants.

BADIA

Bastants llocs d'aquest nom, si bé és probable que en bona part siguin postantroponímics. *Mas Badia* a 4 k. de Tuïr (convertint-se en llog.), xxvii, 79.25; *Can Badia* te. Bula d'Amunt (xxvii, 29.16). Cf. «bainat de *labadia*» te. Serrallonga, S. xvii; *Mas de les Abadies* 1531, te. Arles (Ponsich, *Top.* 88.72); *Cal Badia* a la Nou-Malanyeu (xxxviii, 115.6); id. a Guixers (xxxviii, 61.16); *Terres de Badia* a Jou (xxxvi, 65.12); *Prats de ~*, Esterrí d'Àneu (xxxvi, 107.3). Bosc de *Badia*, Vallmoll (xlvi, 21.15). *Serra de Badia* i pda. *Les Badies*, Alcoleja (xxxv, 53.1).

Com ja ho mostra la situació, res d'això no pot venir de *BADIA* (DECat I, 539), l'accident coster o marítim; sens dubte es tracta d'una natural afèresi d'*Abadia* sigui en el sentit de 'convent governat per un abat' [a. 960], mot romànic comú (DECat I, 8b6 ss.), sigui en l'acc. dial. catalana «rectoria, casa o lloc d'un rector parroquial» (I, 8a11 ss.). L'alteració aferètica *badia* està bastant estesa, no sols en cat. (BDC xxiv) sinó a Astúries (I, 539, n. 7) etc.

El cogn. *Badia*, molt estès per tot el Princ. i P. Val., el tinc anotat directament de Guixers, Dorve, Castanesa, i Valls de Segó. El cogn. *Badielles*, Olesa, a. 1820 (BABL xvi, 294) serà més aviat mala grafia de *Vedielles*, VITICELLA.

DERIV.: *Borda de Badiot* a Sort (xxxvii, 49.12). 60

Badina, V. *Badenes* Badiot, V. *Badia*

BADORC

Veïnat de cases escampades, al SO. i en te. de Piera (Anoia-Penedès).

PRON. MOD. *əl bədórk* a Piera, *əl bədórt* St. Sadurní d'Anoia (1920); «el Badorc» (CCardús, de Sant Pere de Riudebitlles, *Bu. C. Exc. Gràcia* xii, 34) (*əl bədórk*, Igualada, 1970).

DOC. ANT. 1188 «Anfós el Cast --- confirmà la donació feta als monjos de St. Cugat del Vallès, per Arsendis de *Bedorg*, de la fortalesa d'aquest nom» (MiretS, *BABL* II, 444); copiat: «--- fortitudine de *Bedorg*» al *Cart.* St. Cugat (a. 1188, III, 315); i en docs. anteriors: a. 1143: «*alaudio quod Bernardi G. de Bedorc* ---» *Cart.* S. C. III, 136; 1160 «Bernardo Marcucii de *ipso Bedorc* --- et ille qui habuerit *Bedorc* --- ad *ipsum Bedorchum* ---» *Cart.* S. C. III, 203; 1186 «Geraldus de *Bedorch* --- domum --- nostram de *Bedorch* ---» *Cart.* S. C. III, 306.

D'acord amb l'etimologia i les mencions més antigues seria preferible modificar la grafia oficial, escrivint-ho amb *e*, *El Bedorc*, com ja vaig assajar-ho en el nomenclàtor C.E.C. (ed. 2.ª, Aedos).

ETIM. Segurament nom cèltic, com ho són diversos llocs no llunyans, al llarg de l'Anoia: *Durban*, *Durfort*, *Abrera* < EPO-REDA 'camí de cavalls' (veg. l'art. *Breda*); *Lavern* (10 k. més al S.), antigament *Cebern* (cf. el britànic *Severn*). Eren forts erigits pels grups cèltics que, esparsos ací i allà, enmig de la majoria ibèrica s'havien mantingut en ferrenyes «fortitudines», com ens consta que ho era aquesta pels docs. citats.

Aquí es tracta d'un grup de *Bitúriges*, el poble del Berry: doncs un DUNOM BITŪRIGŌM (ciutatella dels B.), genitiu plural dels guerrers d'aquesta gran tribu de Gàl·lia, que ha deixat el nom a *Bourges* (abans *Beorges*), la capital del Berry, < BITŪRIGES; l'accentuació proparoxítona era l'heretada del gallo-cèltic, a desgrat de la *ī* (com demostraren Meyer-Lübke i Ant. Thomas), mentre que a França el genitiu plural PAGUS BITŪRIGUM donà (*Bedrīg* >) *Berry*, accentuat en la *ī* llarga, per la pronunciació més llatinitzada del nom de la grossa regió francesa. En el nostre: BITŪRIGŌM > *Bedorg* amb la mateixa accentuació cèltica genuïna que en el nom de la ciutat de *Bourges* BITŪRIGES: recordem casos semblants com *SANTONES Saintes/Saintonge Langres LINGONES/Langogne*, *PICTONES/PICTAVI*, *TURONES/TURONICUM*, *ATRÉBATES/Artois*): els grupets cèltics de casa nostra no estaven tan subjectes a la llatinització imperial gallo-romana.

Un altre descendent de BITŪRIGES en el nom del poble aragonès de *Betorz* (te. de Bārcabo, entre Boltaña i Barbastre), de *Betorz(e)s*. El gallo-cèlt. *Bitúriges* és un compost format com els noms en *-rik* ('reietó, capítost', germà del llatí *rex*, *-gis*, germ. *rik* etc.): els nombrosos *Dumnorix*, *Cingetorix*, *Ambiorix*, *Vercingetorix*, *Urdorix* (*EntreDL* II, 84), tan coneguts; als quals es poden afegir *Aduorix*, *Carix*, *-igus*,